

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ... .. 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 38. szám.

Vasárnap, szeptember 20.

„Éljen a rendőrség!”

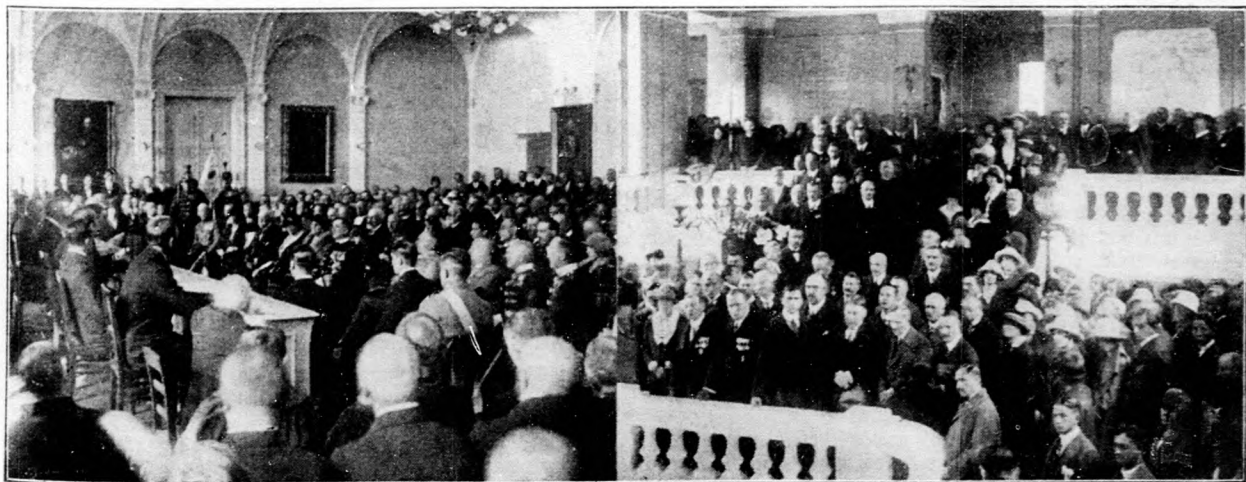
El sem hiszik a «Vasárnap» olvasói, ha megmondom, hol kiáltották ezt a napokban. A nemzetközi szociáldemokratapárt gyűlésén. Akár hiszik, akár nem, megéljenzették a rendőrséget, sőt magát a rendőrkapitányt is. Nem kell azonban mindjárt azt gondolni, hogy jobbik eszközre tértek. Dehogy is. Nem a javulás jele ez, sőt ellenkezőleg, még jobban pirosodnak, mint valaha. Egyszerűen azért éljenzik a rendőrséget, mert a rendőrök kidobálták gyűlésükről a rendzavaró ellenzékét. Lám, lám, milyen gúnyos játéka a sorsnak: mikor a parlamentből a házelnök a szociáldemokrata képviselő urakat dobatta ki rendzavarás miatt, akkor kigyót-békát kiabáltak rá s most éljenzik a rendőröket, akik ugyanazt cselekszik az ő gyűlésükön.

Elnézzük a szociáldemokratapártban néhány év óta végbemenő változásokat. A kommün után fehér tógát húztak szőrös testükre és glazékezytűt véres kezükre. Esküdöztek, hogy semmi közük a kommunistákhoz és ők a polgári társadalommal együtt akarnak haladni teljes

békességben. Szelidek és jámborok lettek. A vörös zászlót megtagadták. A gyilkos népbiztosokat meg sem ismerték s halált kiáltottak a terroristákra. Meztülábas, ártatlan és szegény népvezéreknek tetették magukat.

Esztenők mentek s a szociáldemokrata vezérek egyre pirosodtak. A szegény és csendes népvezérekből úri életmódot folytató, fürdőző és ötszobás lakást tartó nagyságos urak lettek. Ledobták a szerénység álarcát és a parlamentben a kommunista internáltak védelmére siettek. Hangos rikácsolással vágták szemébe a keresztény pártoknak a gyilkosság vádját, ők, a népbiztosok barátjai. Elfelejtették, hogy ők tizenhárman Kun Béla parlamentjének tagjai voltak, mikor kivégezték a becsületes emberek szzeit.

Igy érkezett el az idei marseilli nemzetközi szocialista kongresszus, ahova a nagyságos és kegyelmes szociáldemokrata képviselő urak és hölgyek expresszvonaton, első osztályon utaztak el s kimondták, hogy Szovjetoroszországot pedig nem engedik bántani. Testükkel védik. A francia rivierán bukészivart szívó és ejökelően üdülő vezér «urak» vörös arcot mutatnak a

Képek a 13-ik jásznagykúni huszárezred hősi halottainak emlékkünnepélyéről.

Balról: A szolnoki vármegyeház dísztermében tartott diszközgyűlés. Az első sorban foglal helyet Horthy Miklós kormányzó és családja. — Jobbról: A vármegyeház lépcsőcsarnokában elhelyezett két emléktábla. Egyiket Horthy Szabolcsnak, a hősi halált halt szolnoki főispánnak, a kormányzó testvéröccsének állította a vármegye közönsége. A másik az ezred hősi halottainak márványba vésett névsora, melyet az ezred volt tisztjei és legénysége emeltek.

párt adófizető «elvtársak» felé, hogy azok higgyenek bennük.

De a hit meginog. Az adózó elvtársak megunták már a csunya játékokat. Végre rájöttek, hogy a kormányt, meg a «parasztokat», meg a papokat csak azért szidják előttük, hogy hecceljék őket. Ostoba vádaskodással azonban nem vitték előre a munkásság sorsát. Nem csodáljuk, hogy ilyen körülmények között a kommunisták fölhasználják a párt tagjainak az elégtelenségét s a kommunizmusra nevelt embereket ismét hálójukba kerítik.

Hiszen a «Népszava» most sem csinál mást, mint kommunista propagandát. Ágoston Péter népbiztos a napokban halt meg. Gyászkeretben gyászolta és olyan dicsőítő cikket írt róla, hogy a «Vörös Újság» korábban sem írt volna vörösebbet. Pedig ezt a népbiztos, mint Kun Béla büntársát s egyik főtanácsadóját halálra ítélte a magyar bíróság. A bíróságot ezért trombán gyalázza a «Népszava», ma, mikor rendőrség és ügyészség működik, nem pedig vörösörség és vádbiztoság.

Mi helyeseljük, ha a rendőrség kidobálja a kommunisták által fölbérelt rendező embereket a szociáldemokraták gyűléséről, de vigyázzon a rendőrség és az ügyészség a kétarcú szociáldemokrata urak körmére is. Csukják le Vágiékat kommunista agitációjuk miatt, de csukják le a «Népszavát» is, mikor a bűncselekmények halmaza miatt halálra ítélt, de megszökött népbiztos mellett kommunista propagandát üz. Lássuk a rendőrt és az ügyészt, ha mindjárt nem is éljenek az Orient-expressz vörös utasai!

Budapest, szeptember 19.

Bethlen István hazaérkezett. Bethlen István gróf miniszterelnök üdülését, melyre betegsége és a rajta végrehajtott műtét miatt volt szüksége, befejezte és hétfőn újra átvette hivatalának vezetését. Bármit mondanak is a sajtóhősök, Bethlen István grófot pártkülönbség nélkül szereti és nagyrabecsüli az egész ország. Nem egy párt ő, hanem az egész országé, akit senki más nem tud úgy védeni a külföldön. A józan és gondolkodó emberek tudják, hogy mennyire nem lehet helyette mást állítani az ország kormányzatának élére ezekben a nehéz napokban. Még apró ellenfelei is elismerik, hogy nem szabad elejteni s az országnak szüksége van az ő tehetségére és erélyére. Nem csoda, ha a jobb hazajutó aggodalommal fogadták azokat a gazdálalt híreket, amelyek arról szóltak, hogy betegsége miatt már nem is jön többé vissza a miniszterelnöki székbe. Súlyos csapás lett volna ez a nemzetre, mert vele megszűnt volna a parlamenti többség összetartása is és vége lett volna annak a kétségtelen haladásnak, melyet a külpolitikában az igazság felé teszünk. A magyar falvak népe, melynek Bethlen őszinte pártolója, örömmel üdvözlöi őt újból a helyén s a Gondviselést kéri, hogy tartsa jó egészségben, hogy országunk javára nyugodtan dolgozhasson.

*

A termelői árakat nem szabad még lejobb nyomni! Nagyon gyanús hangok hallatszanak bizonyos oldalról. Hogy a népjóléti miniszter — nagyon helyesen — rendet akar csinálni az olcsó mezőgazdasági terményeket drágán árusító közvetítők között, a merkantilista koponyák azt követelik, hogy a termelői árakat is le kell szállítani. Nehogy bárki a gazdák közül fölüljön nekik, stétünk megállapítani, hogy a kormánynak eszéágában sincs az amúgy is alacsony termelői árakat még lejobb szorítani. Egyik gazdalap azt az aggodalmát fejezi ki, hogy a tevévállalatok, amelyek a népjóléti miniszter arra szorított, hogy 5000 helyett 5000 koronáért adják Pesten a tejet s elégedjenek meg kevesebb közvetítői haszonnal, most

majd a termelőknek adnak 600 koronával kevesebbet a tejért. Hát erről szó se lehet. Maga a miniszter kötötte ki, hogy a termelői árak változatlanul hagyása mellett kell a pesti tejjárat leszállítani a vállalatoknak. Sőt a miniszter elismerte, hogy a termelői tejjárak nem magasak. A vállalatok a termelőknél a fogyasztói tejjár leszállítása címén nem szállíthatják le a tejjárakat. Értsük meg: a piacon rendet kell csinálni s véget kell vetni annak, hogy a közvetítők egész láncsora ötször annyit zsebeljen be a mezőgazdasági terményért, mint amennyit a termelő kap érte, aki egész éven át vesződik vele. Ez elsősorban a termelés érdeke, mert ha egyszer olcsón adja a termelő az árut, kívánatos, hogy minél több keljen el belőle a piacon. Már pedig, ha az olcsó terményt a piacon drágán kapja a vásárló, kevesebbet vesz vagy egyáltalán nem veszi. Ezt pedig végeredményben a termelés sínyli meg.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Az elmúlt hét eseménye Bethlen István gróf miniszterelnök hazaérkezése volt. A magyar kormány elnökének visszatért nemcsak a kormány tagjai, a kisdzadapárt és a politikai barátok tömege, hanem az osztatlan egész magyar közvélemény őszinte örömmel vette tudomásul. Hosszabb ideig volt távol a fővárostól és az ország ügyeinek intézésétől Bethlen István gróf és e kényszerű távollét alatt mindenki aggodalommal fogadta a híreket, amelyek betegségről, a rajta végrehajtott műtétről és fokozatos felépüléséről szóltak. De

nemcsak idebenn az országban nyilvánult meg a népszerűség és részvét érdeklődése Bethlen iránt, hanem a külföldön is,

amint azt báró Korányi Frigyes párisi magyar követ a sajtó előtt tett nyilatkozatában leszögezte. Korányi Frigyes báró ugyanis azt mondotta, hogy Bethlen személye a külföldön rendkívüli megbecsüléssel találkozik és

öbenné látják megtestesülni Magyarországot.

Amikor tehát betegsége híre érkezett, a velünk rokonszenvező államok részvételt fordultak affelé a férfiú felé, aki a külföldi nagyfontosságú diplomáciai tárgyalások során mindenkor becsületesen és méltóságteljesen képviselte az ország érdekeit. De nemcsak barátaink, hanem még azok is, akik a külföldi tanácskozásokon a miniszterelnök ellenfeleiként állottak vele szemben,

megemlékeztek kiváló képességeiről, határozott jelleméről és arról, hogy a népszövetség fórumán vivott külpolitikai harcokban mindig tiszta fegyverekkel szokott küzdeni.

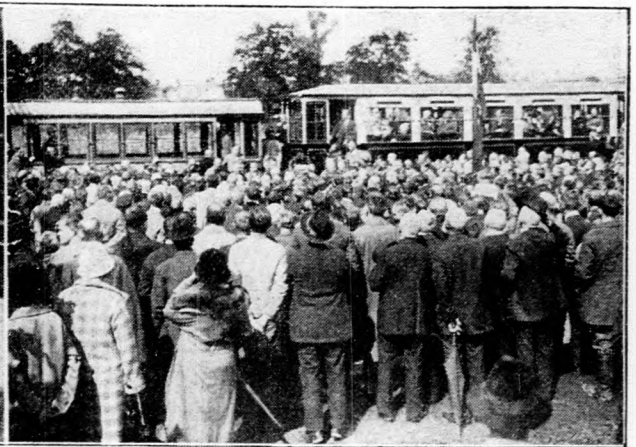
Most, hogy egészsége teljesen helyreállott, örömmel üdvözlöttek hivatalbalépése alkalmából. A miniszterelnök a héten a kormány tagjaival és a vezető politikusokkal folytatott tájékoztató megbeszéléseket.

A kisebbségi pártok mozgalmat indítottak a nemzetgyűlés összehívására, amelynek természetesen az lett volna a célja, hogy a népszövetség most folyó genfi üléséhez alig belpolitikai nehézségeket támasszon a kormánynak. Szerencsére még a kisebbségi pártok körében is gyökeret vert a lelkiismeretes meggyőződés, hogy akkor, amikor Genfben a megszállt területen lévő magyarok elnyomatását és szenvedését tárják föl a magyarországi kiküldöttek,

nem hazafias dolog erőszakolt ürügyek miatt a nemzetgyűlést összehívatni

és parlamenti botránnyokkal külföldi ellenségeinket örvendeztetni. A Ház összehívásához szükséges ötven aláírást ilyenformán nem is sikerült összegyűjteni és egyelőre csupán a 33-as drágasági bizottság ül össze a különböző gazdasági kérdések megvitatására.

Bud János pénzügyminiszter legutóbb a gazdátársadalom vezetőit, nevezetesen a mezőgazdasági kamarák, valamint az OMGE elnökeit és igazgatóit kérte magához, hogy a jövedelmi és vagyonadó kivetése körül előfordult visszasságot megtárgyalják.

Képek Almásy László szentendrei beszámolójáról.

Balról: Almásy László fogadtatása Pomáz állomáson. — Jobbról: A szentendrei fogadtatás.

A gazdatársadalom vezetői feltárták a miniszter előtt az ország minden részéből összegyűjtött adatokat

és Bud pénzügyminiszter sürgős intézkedéseket helyezett kilátásba, hogy a gazda-szakértők bevonásával a mezőgazdasági jövedelem értékelésénél a járási terméstartalokot figyelembe veszi, hogy a 15 napos felebbezési határidőt 30 napra meghosszabbítja, az inség sújtotta vidékek jövedelmi és vagyonadójának befizetésére haladékokat ad, valamint az aránytalan kivetéseket helyesbíti.

Elkes ünnepség keretében ment végbe vasárnap Szentendrén Almásy László beszámolója.

A kisczardapárt köztiszteltben álló ügyvezető alelnökének beszámolóján megjelent Vass József népjóléti miniszter és a kisczardapárt mintegy húsz képviselőtagja. Valóságos diadalmenet volt az útja a különvonatnak, amely a politikusokat Budapestről Szentendrére vitte. A föllobogózott, virágdíszes állomásokon mindenütt küldöttségek várták az érkezőket, amelyek csatlakoztak és Szentendréig hatalmas táborra nőttek. Szentendrén a szakadatlan ünneplések sorozata következett és magán a négyülésen az elhangzott beszédek politikai súlyt és tartalmat adtak a népszerűség külső megnyilvánulásainak. A kisczardapárt tagjai azzal az érzéssel gondolhatnak vissza szentendrei tartózkodásukra, hogy amely pártnak a hívei így tudnak lelkesedni, az a párt mindenkor győzelemre fogja vinni zászlaját.

+MEZŐGAZDASÁG+

A burgonyatermés elraktározása.

Irta: Fehér Zoltán.

Most már nemcsak a kertekben szedik föl a burgonyagumókat, hogy izletes friss burgonyával lássák el a háztartást vagy a közeli piacot, de már a szántóföldi nagyban termesztett közepérésű burgonyát is kezdi a gazda szüretelni, mert megérett; minék tanujele az, hogy szára már alaposan kezd sárgulni, száradni. Aki csak annyit termel, amennyi saját konyhájára és vetőgumó gyanánt a tavaszra szükségeltetik, az, kivált ha száraz fagymentes pincével rendelkezik, könnyen van az eltartással, mert abban 50—60 cm. magas garmadában fölhalmozhatja a gumókat, sőt ha kissé magasabban is halmozza azokat, az sem baj, ha kellő szellőztetésről gondoskodik t. i. hetenként fenéig átlapátolja vagy lécekből készült (melyek $\triangle$ vagy $\circ$ alak köré, egymástól 1" közzel, szögezve) csöveket helyez a rakásba egymástól 60—80 cm. távolra a sorokban s 50 cm-nyire a csörsort egymásfölé. Ha a szellőztető

csövek végei kiállanak a garmadából, akkor ily csörsorokkal szellős pincében akár 1.50 m. magasra is fölhalmozhatjuk a burgonyát, föltéve, hogy az ép, egészségesen s légszárazon került e tároló helyre. Hol — mint p. o. Németország minden nagyobb gazdaságában — szárítóművek, szárító berendezések vannak, ott az elraktározandó burgonyagumókat szárítják, azaz vízmennyiségének körülbelül felétől megfosztják, amikor azok már minden veszély nélkül magasabb garmadában is elhelyezhetők nemcsak pincében, hanem más fagymentes helyiségekben is, p. o. raktár-, magtár-, kamara-, sőt üres jégvermekben is, de a szellőztető léccsövekről ne felejtkezzünk meg ily esetekben sem, nehogy penészes, dohos vagy másként beteggé válják terményünk. A hűvös levegőnek cirkulálása a csöveken át a gumók között eredményezi, hogy nem melegszik föl túlságosan a garmada s nem lesz fülledt vagy éppen rohadt.

Hazánkban azonban fentjelzett helyiségek vagy berendezések hiányában, a nagyobb burgonyatermelő is csak a szűrűskertben vagy a tábla szélén kupacokban, prizmákban helyezi el a későbbi fogvasztásra kerülő gumókat, t. i. a takarmányozásra vagy ipari földolgozásra (szesz, keményítő, liszt stb.) szántakat, de az ily tárolásnál is bizonyos szabályokat kell betartani, nehogy drága tandíjat kelljen a nem eléggé körültekintő gazdának fizetnie. A veremben való eltartás nem megbízható, mert ennek belső hőmérséklete bajosan ellenőrizhető és az egész verem tartalmát át kellene válogatni, ha valami bajnak jövőnk nyomára.

A burgonya ne kerüljön mindaddig kupacba, míg kellőleg ki nem szellőzik, meg nem szárad, kivált ha a talaj nem

A beszámoló a szentendrei városháza erkélyén. Az erkélyen helyet foglal Vass József népjóléti miniszter is.

száraz a kiszédéskor vagy az időjárás ködös, harmatos, erős stb. csapadékos, úgy hogy a gumók külseje nyirkos, ily esetekben napsütéses vagy szeles időben száraz helyen (esetleg gyékényen, szalmán, nádnon stb.) vékony rétegben terítsük szét a burgonyát, míg külseje száraz lesz s csak ezután tegyük prizmába, melynek úgy feneké, mint egy-egy oldaléle ne legyen 1—1.2 m-nél nagyobb, hogy még így fölhalmozva is párologhasson, szellőzzék, míg takarót nem helyezünk rá. Erős napsütésnek ne hagyjuk kitéve a gumókat, mert akkor zöld színt kapnak és keserű ízt vesznek föl, hanem ha még tovább akarnók a szellőzést fönttartani, vékony szalmareteggel borítsuk a prizmát, mi a napsugarak hatását fékezi. Ha csapadék jön közbe, cseréljük ki száraz szalmával a takarót s esetleg vastagítsuk is meg, hogy a gumók ne legyenek nedvesek. Hogy a szél a szalmát föl ne borzassa vagy el ne vigye, helyenként ágakkal, gallyakkal vagy kisebb-nagyobb hantokkal szorítsuk azt le. Csak mikor már hűvösere változik az idő és víztől-fagytól kell tartani és amikor már nem kell félni, hogy a burgonya túlságosan fölmelegszik (megfűlled, megpállik) a takaró alatt, akkor borítsuk be 5—6 cm vastag (föld) talajréteggel a szalmatakarót s ezt a réteget a téli hideg idő alatt a szükséghez képest mindig vastagítsuk, úgy hogy

Kép a Faluszövetség ceglédi kiállításáról.

(Beküldte Csala Ferenc Ceglédről.)

a fagy soha se hasson a gumóig. Viszont ha enyhül a hideg, akkor a földrétegből szükség szerint le kell húzni, a takarót megvékonyítani, hogy ne izzadjon s ne romoljék a burgonya. Hogy a rakványban nincs-e túlságosan melege a burgonyának, azt nagy gazdaságban erre alkalmas bothőmérőkkel lehet észlelni, de a kisgazda is megfigyelheti ezt, ha nem is teljes pontossággal, hogyha vaspálcát szúr bele a rakványba s a kiálló végét pár perc múlva kézbe fogja, ha ezen jó hővezető oly forró, hogy a kéz alig vagy nem is bírja ki, akkor már túlságos a prizma belső melege s szellőztetni kell vagy 1 óráig, azután pedig a takarót vékonyítani. Ha pedig nagyon is gyorsan s könnyen szalad a vaspálcika (esetleg vastag sodrony is megteszi) a kupacba vagy annak az oldala vagy teteje (orma) be van horpadva, akkor ez annak a jele, hogy romlásnak indult a burgonya s azt át kell válogatni, a hibásakat ki-selejtezni, (amit még lehet azonnal fölhasználni) és újra friss szalmával beprizmázní. A prizmát ne hosszoldal, hanem mindig a homlokán nyissuk ki s ott is zárjuk el, ha már végeztünk a válogatással vagy a kiszédés stb. Igen célszerű, ha a fentebb jelzett szellőztető léccsővekből, mintegy 30—40 cm-rel a talaj felszine fölött egyet végigrakunk a prizma hosszában, úgy hogy vége 10—20 cm-rel kint legyen a burgonyából s így a szellőztetés állandó legyen, ez a túlságos fölmelegedést meggátolja, de ha a fagy nagyobb, akkor e csövek végét tömjük be erős szalma vagy szalmás istálló-trágyaréteggel.

A prizmákat mindig száraz, magasabb terepre helyezzük, hol nem kell talajvíztől félni, sem attól, hogy a csapadékvíz oda fut össze, de ha nincs lejtős helyünk, akkor a prizma

körül sekély keskeny árkot ássunk, mely az esővizet vagy hólevet elvezeti a burgonyától. A prizma fenekét, ha az nem teljesen száraz, szinte lássuk el szalmával, hogy a gumók ne nyirkosodjanak meg; ha pedig fű vagy valami növényzöld kelése van a leendő kupac helyén, akkor ezt saraboljuk le s távolítsuk el, mert nyirkossá teszi a gumókat. A burgonyarakvány ellen néhol 1—2 szalmakürtőt helyeznek el, hogy ezeken szellőzzék az elrakványozott burgonya, de ez helytelen eljárás, mert ezen pontokon behatol a csapadék és a fagy s romlanak a gumók s ez a romlás mindig tovább terjed, mindig több kárt tesz. Legjobb, ha a talaj felszínére helyezzük a rakványt, legföljebb 20 cm mélyre süllyesszük annak fenekét, mert ha mélyebb árkot ássunk neki, akkor könnyebben melegszik a rakvány s gyorsabban nyomulhat bele a nedvesség is.

Érdemes-e nemesített búzát termesztetni?

Irta: Legány Ödön.

Erre a kérdésre nem a magam szavával válaszolok, hanem előveszem Aeskádi János nagyorosi (Nógrádmegye) kisgazdának hozzám intézett termésméjlesztését, s abból szó szerint a következőket idézem:

«A nemesített búzát jobbnak tartom, mert ennek a bokrosodása kitünő és mert ennek a kalásza egy se maradt bugyogóba és mert ennek a hatvani 1212. számú nemesített búzának a lóban álló magassága 165—170 cm és mert ennek a kalásza 13—15 cm hosszú és mert ennek a szárazság dacára sem értott a szalmaféreg. A régi fajtának kat. holdankénti magtermése volt 13 és fél mázsa, a hatvani 1212. számú nemesített búzának 18 mázsa. Így kérem 450 kg-mal többet fizetett a hatvani búza, mint a gazdasági. Kérem az Istent, hogy siker koronázza nemesítő munkáját. Maradok egy 4 kat. holdas törpebírtokos Aeskádi János.»

A növény-nemesítőnek a legszebb jutalma az ilyen levél, s amikor ezt először elolvastam, örömmel hasonló jókat kívántam Aeskádi gazduramnak, s azt rebegtem magamban: «Az Isten adjon sok Aeskádi Jánost ennek a szegény országnak!»

Aeskádi uram tehát nem sajnálta az eredeti nemesített búzavetőmagért 1924. év augusztus havában lefizetni a budapesti tőzsdén jegyzett középárat, a 398.000 koronát s azonfelül még annak 40%-át felár fejében, ami 159.200 koronát tett ki. Összesen 557.200 koronát adott az egy mázsa búzavetőmagért, de ezért kamatok kamatjával fizetett az eredeti nemesített búza.

Lássuk csak számokkal bizonyítva, hogy érdemes volt-e Aeskádi urammal azt a 100 kg eredeti nemesített búzavetőmagot megvenni. Először is adjuk össze azokat a kiadásokat, amit ez az egy mázsa hozatala okozott:

Kiadások:

100 kg nemesített búzavetőmag ára	557.200 K
2 új zsák ára	72.000 *
Vasúti fuvar költség...	34.850 *

Összes kiadás: 664.050 K

Bevételek:

100 kg saját régi búzájának megtakarítása, illetve értékesítése címén...	365.000 K
4,5 mázsa többtermés értéke á 360.000 K	1.620.000 *

Összes bevétel: 1.985.000 K

Levonva a kiadást: 664.050 *

Többletbevétel: 1.320.950 K

Vagyis abból, hogy Aeskádi gazdatársam a múlt évben egy métermázsa eredeti nemesített búzavetőmagot hozatott, arról a kat. holdról, ahová a nemesített búzát vetette, 1 millió és 320.000 korona több-bevétele volt.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy tiszta gyommentes vetőmagot hozatott, aminek elvetésével nem szaporította

gazda földjét, továbbá ha figyelembe vesszük a megmaradt zsákoknak értékét, a szalmában is mutatkozó többtermést s végül azt, hogy 4—5 évig jó, termőképes búzával rendelkezik, még nagyobb lesz a haszna Acskádi urannak, mint amennyit előbb kimutattam.

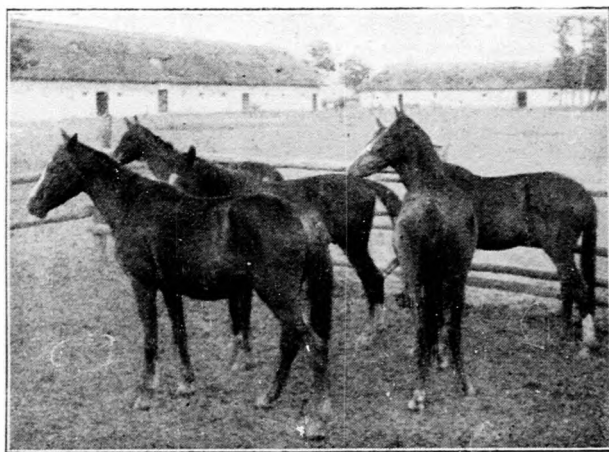
Merjük-e kiszámítani azt, hogy koronákban mit jelentene az, ha mindenki Acskádi szerint természeténél a búzáját, ha a 2 millió kat. hold országos búzavetésterületén eredeti nemesített búzát természetének a magyar gazdák? Ha csak felannyi többtermést tudnának előállítani, mint Acskádi gazdatársunk, akkor az több, mint 1000 milliárd többértéket jelentene az országnak. Ez pedig tisztán a gazdákon mulik. A kisgazdák, akik követni akarják a fenti példát, cseréljék fel búzavetőmagjukat eredeti nemesített búzavetőmaggal s ezt a legegyszerűbben teszik, ha összeírják a falu vetőmag-szükségletét s a Mezőgazdasági Kamara, Gazdasági Egyesület, Hitelszövetkezet vagy a Hangya Szövetkezet útján rendelik meg. Hogyha pedig gyorsabb elintézését óhajtja a kisgazda, forduljon egyenesen a búzanemesítőhöz.

Szabad levegőn tartasuk állatainkat ! (Képpel.) A sötét istállóban való tartózkodás vérszegénységre, az életenergia csökkenésére, a nemileg tompulására, fiatal és élenk vérmérsékletű állatoknál (csikóknál) ijedősségre vezet. A zárt levegő és a mozgási alkalom hiánya pedig elpetyheszti és a betegségekre hajlamossá teszi a szervezetet. Ezért iparkodjunk állatainkat — mikor az időjárás megengedi — a szabadba bocsátani. Téli időben természetesen nem járhatnak legelőre, miért is ezen évszakra az udvar védett, mindazáltal elég tágas részén korlátot, illetőleg kifutót készíttessünk számukra. Minél nagyobb a kifutó, annál szabadabb mozgásra nyújt alkalmat. Talaja legyen száraz, mert a nedves talaj elpuhítja és elrútítja a patát. Előnyt jelent az is, ha a kifutó füves, mert akkor az állatok unalmukban inkább legelésznek és nem veszik föl a «karórágás», «jászolrágás» stb. rossz szokásokat. A különböző korú, ivarú stb. állatcsoportoknak külön-külön kifutót szoktak készíteni vagy — ha elegendő számú kifutó nem állna rendelkezésre, — akkor az egyes csoportokat a napnak más-más szakában bocsátják ki a szabad levegőre.

Mit tehetünk a legelőn, hogy jobb és nagyobb fűtermést kapjunk ? Távolítsunk el a legelőről minden oda nem tartozó tárgyat, úgymint követ, fatuskót, haszontalan bokrokat stb. A már begyőpösödött vakondtúrásokat és hangyabolyokat éles vaslapáttal hanyjuk szét. Aztán fogasoljuk meg jó erősen úgynevezett láncboronával (réthorona) az egész legelőt, ezzel elsímitjuk az egyenetlenségeket, kitépjük a sekélyen gyökerező gyomokat stb. mint azt már egy feleletben megírtuk. (Legelő vagy rét tavaszi fogasolásával milyen előnyöket érünk el ? című kérdésre.) Azután osszuk el a legelőt négy egyenlő részre s mindig egy negyedet legeltessünk csak egy-egy héttig, így három héttig mindig pihenhet egy részlet — ezt nevezik pásztás legeltetésnek. Amint a legeltetési hét elmúlt, ezt a részletet megint jól megfogasoljuk, hogy az állatok tipródását föllazítva, szellőztessük a talajt és a netán szét nem szórt ürülékeket is széttűrjük, elaprózzuk, trágyázva is így a legelőt. Különböznél pedig a pásztorokat szereljük föl acetaló botokkal (ösztoke-féle vas van a végükön, de kétágú, mint a fecskefark) s tegyük kötelességükké, hogy a legelőállatok ürülékét azon frissenben mindjárt hanyják szét és a gyomnövényeket, tüskéket, szurjak ki. Összel pedig, mikor már nem eresztünk többé állatot a legelőre, trágyázzuk azt meg és pedig vagy hígított trágyalével (9 rész víz 1 rész híg állati ürülék) öntözve azt jól meg, vagy pedig apró érett szalmás istállótrágyával hintjük be a legelőt, hagyjuk ezt rajta tavaszig, hogy az évszón hől kimossa, kilúgozza, belevigye a fűvek gyökeréhez a tápanyagokat és azután gereblyézzük le a megmaradt alkatrészeket tisztára, hogy ne piszkítsák a legelőndő növényzetet, hanem azt a tavaszi esők tisztára lemosassák. Lehet trágyázni gipszsel, mésszel vagy mészsappal, fahamuval, komposzttal vagy különböző műtrágyával, de mindezeket szinte csak őszi alkalmazzuk, nehogy esetleges mérgező hatásuk kárt teheszen az állatállományban. Ha foltos a legelő, vessük be tavasszal e foltokat megfelelő fűmaggal, de a foltokat abban az évben nem szabad legeltetni. Nagyon silány legelőket föl kell szántani, pár évig kapás növényt termelni rajta, jól megtrágyázni s fűmaggal újra legelőt telepítsünk, melyet egy-két évig kaszálónak használjunk, csak azután legeltessünk. F. Z.

Mit kell tudni a műtrágyázásról ? A földnek a táplálója a trágya s ha ez nincs kellő mennyiségben, földünk évről-évre kevesebbet fog teremni. Csakhogy a föld táplálkozására való tápláló anyagoknak is helyes arányban kell abban lennie s ha abból egyik-másik — mondjuk a foszfor vagy a nitrogén — hiányzik, úgy a többi sem fejtheti ki a sikeres működését és a termés kevés vagy selejtes lesz. Ezt a pótlást adja meg a helyes műtrágyázás, csak-hogy azt tudni kell, hogy melyik táplálóanyag hiányzik a földünk-ből s abból mennyit és miként kell abba adni, hogy a helyes arány helyreálljon. Azt már tudjuk, hogy a gabonaféléknek a főtrágyája a foszforsav, a tengeri nitrogént és káliumot különösen, a cukorrépa a foszfort és a nitrogént stb. Csakhogy azt is kell ám tudnunk, hogy ezeket a táplálóanyagokat milyen műtrágyával adhatjuk meg a növényeinknek ? Tudnunk kell, hogy azokból mennyit kell adnunk holdanként, mikor kell azt elszórni, miként kell velük bánni ? Melyiket lehet egymással keverni, melyeket kell alászántani, melyiket csak aláboronálni, melyiket fejtrágyaként a kikelt vetésre ráhinteni ? Úgy erre, mint a műtrágya alkalmazásánál való tudni-valókat tanít meg bennünket a jó könyv s ezek ismerete nélkül a műtrágya használata meddő marad és hiába dobjuk ki érte a pénzt. Ilyen jó könyvet jelent meg legújabbban, harmadik átdolgozásban E. Dörner Béla m. kir. gazdasági főigazgató tollából, amely

Csikók a kifutóban.

könyv önmagát dicséri. A könyvnek a címe : *A kereskedelmi trágyák története, gyártása és használata*. Kapható a «*Vasárnap*» kiadóhivatalában. Ebből a kisgazda is nagyon sokat tanulhat, mivel jó magyarnyelvű, világos magyarázatban mindazt tartalmazza, amit a műtrágyáról a gazdáknak tudni kell. Ha a kisgazdák ennek a könyvnek a nyomán indulnak, a műtrágyázásban nem fognak csalódni, kivált ha műtrágya szükségletüket a «*Hangya*» útján szerzik be. A Hangya ugyanis a műtrágyákat az elsőrendű gyárakból szerzi be, azokat a vétel előtt alaposan megvizsgálhatja s csak úgy bocsátja a gazdák kezébe. Így a gazda biztos lehet, hogy nemcsak túl nem fizeti a műtrágyát, de olyat kap, amelyik valóban tartalmazza azokat a növény-tápláló anyagokat, amelyeket hirdet. Viszont a legtöbb, nagy-hangon hirdetett, kétes utazóktól vásárolt műtrágya sokszor hamisítva van, értéktelen anyagokat tartalmaz vagy kevés benne a növény-tápláló anyag s az olcsó portékán kapkodó kisgazdát az aratás után éri a csalódás. Ennek a könyvnek ára 182.000 korona. Igaz, hogy első hallásra magas, de tekintetbe kell venni, hogy ötszázöt odalas vastag könyv és százhetvenhét képpel van illusztrálva, azután magas az ára a papírnak, nagy a nyomdaköltség, sokba kerülnek a magyarázó képek s hogy tulajdonképeni ára 10.2 arany korona. Ezen a drágaságon a külföldi kisgazdák úgy segítenek, hogy összeállnak négyen, öten s közösen veszik meg az okulásukra szánt könyvet. Vagy vesznek belőle négy-öt példányt a falusi szövetkezetek, az olvasókörök, a gazdakörök s akkor aztán egyre-egyre kevés esik belőle. A téli estéken kiki kikeresi abból az a részt, amelyiknek tudására szüksége van, azt elolvastatja s aztán továbbadja másnak, aki ismét a neki szükségét olvasgatja át abból. Bodrogközy Zoltán.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A pénzügyőrséghez Budapesten hol kell jelentkezni? **Felelet.** A pénzügyőrséghez való fölvetelre a pénzügyigazgatóság-nál kell jelentkezni. A fölvetel kellekai: erkölcsös előélet, magyar állampolgárság, eddigi előéletének és alkalmaztatásának igazolása, különös képzettség kikötve nincs, de természetesen azok, akiknek több iskolázottságuk van, előnyben részesülnek.

Kérdés. Milyen feltételek mellett szerződhetnek borbélytanoncokat? (P. L.) — **Felelet.** Helyenkint más-más a szokás. Van olyan szerződés, amely három évre szól és ezalatt az idő alatt a tanonc sem ruhát, sem ellátást nem kap. Lehet azonban három éves szerződés teljes ellátással és ruhajárandósággal is. Vannak négy évre kötött szerződések is ellátással vagy ellátás nélkül. A szerződést az ipartestület előtt kötik.

Kérdés. Sajtot hogyan lehet készíteni? (Ifjú G. György.) — **Felelet.** Minthogy többféle sajt van és az eljárás mindegyiknél eltérő, itt rövid pár sorban teljesen nem tudjuk fölvilágosítani. De ajánljuk, vegye meg Grätz Ottó: A kisgazda fejőstehene és tejgazdasága című könyvecskét. (Ára 35.000 korona) Kiadóhivatalunktól rendelheti meg. A gyakorlatot esetleg egy közeli sajtosznál szerezhethet meg.

Kérdés. Mi volt a búza ára 1922. december 17-én? (Bicskei református polgári olvasóköz.) — **Felelet.** 10.100—10.200 korona.

Kérdés. 1. Van-e Heves vármegyében Encs nevű vár vagy község? 2. Mikor kapták meg az aszálytal sajtolt gazdák a vetőmagkölcsonst? (K. Antal.) — **Felelet.** 1. Encs vár vagy község nincs Heves vármegyében. Encs nagyközség Abauj-Torna vármegyében, Encsencs nagyközség Szabolcs vármegyében van. 2. A gazdák sok helyen már kézhez is kapták a vetőmagkölcsonst. A földművelésügyi kormány már kiutalta a kölcsönösszeget. Forduljon a gazdasági felügyelőhöz és két hét alatt föl is veheti a pénzt.

Kérdés. 1. Mi a bécsi Rothschild-ház fejének a címe? 2. Ausztriába mennyi a levéldíj? (Egy esztrádi előfizető.) — **Felelet.** 1. Bőrö Rothschild Lajos, Wien, II. Rennngasse 3. 2. 4000 korona. — Bourget: «A tanítvány» című műve 39.000 koronáért a pénz előzetes beküldése esetén postadíjmentesen rendelhető meg kiadóhivatalunktól.

Kérdés. 1. Hol adhatom el hadikölcsönkönyveimet? 2. A Pallas lexikon és Jókai összes művei mennyiért kaphatók a kiadóhivatalban? (S. István.) — **Felelet.** 1. A valorizációs törvény megjelenése előtt ne adja el a kötvényeket, mert lehetséges, hogy az eredeti jegyzők tulajdonában levő kötvényeket részben valorizálják. Különben a bankok megveszik. 2. Pallas lexikon csak használtan 1.500.000—2.000.000 koronáért kapható. Jókai Mór összes művei 110 kötetben (nemzeti kiadás) 15.000.000 korona és a szállítási költség. Franklin háromkötetes kézi lexikonja 672.000 korona és a szállítási költség.

Kérdés. 1. Egy detektoros rádiófelvevőkészülék mennyibe kerül? 2. A rádiót ismertető könyv, amelynek alapján a rádiót is el lehet készíteni, mennyibe kerül? (8829. számú előfizető.) — **Felelet.** 1. Detektoros készülék 50—100 kilométer távolságról vesz föl és már 150 ezer koronáért kapható. 2. Többféle rádióval foglalkozó könyv van és pedig: Adorján: Rádió ABC 28.000 K; Horváth: A rádióamatőr, kézikönyv 61.000 K; Milakovszky: A rádió-telefon elkészítése 26.000 K postaköltséggel együtt.

Üzenet a könyvrendelőknek. Ismét kaphatók a következő, legjobb népszínművek: A cigány, Sárga csikó, A jó parthie, A gyimesi vadvirág, A bor, A tótleány, A vörös sapka, Kis madaram, Felhő Klári, Szökött katoná, Tunikás lányok, Piros bugyleris, Amit az erdő mesél, Rang és mód, A falu rossa, Az anyaföld, egyenkint 26.000 K. — **Staff:** Műkedvelő színpadok vezérkönyve. — **Csité:** A bíró leánya (vigj. 3. felv.), Tóth Lidi (népszínmű 1. felv.), Legényfurfang egyenkint 19.000 K, Leánycsel 22.500 K. — **Erdősi:** Rákócziért (reg. színmű 3. felv.). — **Tordai:** Mikos Kelemen (ifj. színjáték) egyenkint 12.000 K. — **Nagy:** Pécsi diákok 10.600 K. Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Ezerhétszáz sertés kerül bemutatásra a hizott sertés kiállításon.

Az október 2., 3. és 4-én tartandó hizottsertés- és hentesipari kiállítást Mayer János földművelésügyi miniszter, a kiállítás védnöke, fogja megnyitni. A megnyitáson résztvesz Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter és Bud János pénzügyminiszter is. A kiállításon mintegy nyolcvan gazda 1700 darab 170 kilogrammon felüli súlyú sertéssel és a földolgozóipar legtekintélyesebb képviselői vesznek részt. A kiállítás rendezője nagy mozgalmat indított arra, hogy a külföldi vevőközönség érdeklődését a kiállítás iránt felhívja és ezáltal a magyar mangalicasertésnek és a magyar zsírnak kelendőségét fokozza.

Ötvenmillió korona értékű könyvadományt oszt szét a Faluszövetség.

A Faluszövetség az ősz folyamán ötvenmillió korona értékű könyvadományt oszt szét kétszáz vidéki egyesület, gazdakör, ifjúsági vagy leventeegylet és gazdasági népiskola között s előnyben részesíti azokat, akik évi négy aranykoronával újonnan lépnek be a szövetség tagjai sorába. A könyvadomány elnyeréséhez szükséges űrlapot levelezőlapon előterjesztett kérésre küld a Faluszövetség Budapest, V., Zoltán-utca 8. félelelet.

Tejmunkásképző tanfolyam.

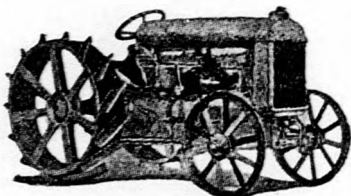
A kishéri magyar királyi tejmunkásképző iskolában november elején új tanfolyam kezdődik. A kishéri magyar királyi méneshirtok igazgatóságához címzett folyamodványt szeptember hó 30-ig kell benyújtani az iskola vezetéséhez. Részletes fölvilágosítást ad az iskola vezetősége ötezer korona válaszbélyeg csatolása mellett.

A szekszárdi téli gazdasági iskola zászlószentelő ünnepsége.

A szekszárdi téli gazdasági iskola az elmúlt vasárnap tartotta Tolna vármegye valamennyi gazdasági szövetségének részvételével zászlószentelő ünnepségét. A zászlóanyait tisztelt Orffy Imre nemzetgyűlési képviselő felesége, Mayer Károly veszprémi főispánnak leánya töltötte be. Az ünnepélyen megjelent Pesthy Pál igazságügyminiszter is, aki a fővédnökséget vállalta. A földművelésügyi minisztériumot Tóth Jenő dr. államtitkár képviselte. Az igazságügyminiszter az ünnepélyen mondott beszédében rámutatott arra, hogy a háború után a gazdasági téren folyó harcot csak úgy tudjuk megvívni, ha képessé tesszük népünket arra, hogy többet termeljen és megtanítsuk, hogy számolni tudjon a termelési és értékesítési eshetőségekkel. Orffy Imréné zászlószentelő beszéde után az ünnepély Orffy Imre nemzetgyűlési képviselő szavaival zárult. A közönség ezután megtekintette az iskola növendékeinek termelvényeiből rendezett kiállítást.

Állattenyésztési vándorgyűlés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ezévi őszi állattenyésztési vándorgyűlését a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével, szeptember 25-én délután öt órakor tartja meg Kaposvárott. A vándorgyűlés napirendjén négy időszzerű szakelőadás szerepel, a gyűlést megelőzőleg pedig tanulmányi kirándulásokot fognak rendezni.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszáló, burgonya kisedő, körfűrész berendezés.

A gazdák forduljanak a Járási jogvédő irodákhoz.

Az utóbbi időben számos panaszt hallottunk arról, hogy gazdákat nagy károsodás ért hitelügyi és egyéb szerződések súlyos föltételei miatt. Ezért fölhívjuk a gazdákat figyelmét, hogy minden esetben, mikor szerződést akarnak kötni, tanácsért keressék föl a járási jogvédő irodákat, amelyeket Mayer János földművelésügyi miniszter igen helyesen azért állított föl, hogy segítségére legyenek a gazdáknak. Ha a megkötendő szerződéseket a jogvédő iroda helyesnek és elfogadhatónak tartja, akkor nyugodtan aláírhatják. Így aztán nagyon sok kellemetlenségtől szabadulnak meg.

Svájc ötezer vagon búzát és ötszázezer hektoliter bort akar vásárolni tőlünk.

A földművelésügyi miniszter, mint ismeretes, a magyar mezőgazdasági termelők feleslegeinek elhelyezése céljából bizottságot küldött ki Svájcba, Bárczay Ernő miniszteri tanácsos vezetésével. Az eddigi jelentések szerint Svájc hajlandó volna tőlünk 56 ezer vagon búzát és 500 ezer hektoliter bort átvenni.

Megalakult a Faluszövetség Népjóléti Társulata.

A «Falu» Országos Földmívelés Szövetség őszi munkaprogramjába egy új szociális tevékenység kapcsolódik be. Ismeretes a múltból is a magyar népek az a szokása, hogy elhunyt felebarátainak hozzátartozóit önkéntes adakozás útján segíyezni kötelességének tartotta. Viszont alakultak az egyes községekben olyan egyesületek is, melyek tagjai a kiskorú gyermekek részére szoktak összeadni a tagok férjhezmenő leánygyermekjei részére, esküvői meglepetés gyanánt kisebb-nagyobb összegű adományt. Az ilyen-nemű intézmények magukra hagyottan nem voltak képesek legfőbb helyen bővíteni a maguk elé tűzött célokat, a pénz elértéktelenedése következtében sok intézmény el is pusztult. A minden oldalról megnyilvánuló óhajnak tett tehát a Faluszövetség eleget akkor, amidőn megalapította a fenti célokat szolgáló hivatott szervezetét: a Faluszövetség Népjóléti Társulata címen. Ez az új társulat október hó elsején meg is kezdte működését. A társulat elnöke: Meskó Pál m. kir. gazdasági főtanácsos, a «Hangya» ügyvezető igazgatója, lapunk főszerkesztője; alelnökei: Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanár és Láng József m. kir. gazdasági főtanácsos, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének vezérigazgatója. A társulat részére a tagok felvétele október hó 1-től kezdődik. Mindazok, akik a társulat működése, a fizetendő tagdíj és feltételek iránt érdeklődnek, forduljanak közvetlenül a Faluszövetség Népjóléti Társulatának igazgatóságához. Címe és székhelye egyelőre Budapesten, IX., Üllői-út 1. szám alatt van.

Népviselési bemutatót rendeztek Sopronban.

Az elmúlt héten Sopronban népviselési bemutatót rendeztek, melyen Sopronmegye hat községéből több mint ezer ember vett részt. Egész Sopron népét az utcákra csalta ki a ritka látványosság, amely színes változásban mutatta be a magyar és német népviselőket, valamint a népszokásokat. A népviselési verseny a városi sétaterén folyt le óriási közönség jelenlétében. Késő este hirdette ki vitéz Simon Elemér főispán a döntőbírósgát ítéletét, amely szerint az első díjat Kapuvár-Gazda nyerte, a második díjon Csorna, Agfalva és Balj osztozkodtak, míg a harmadik díj Szanya, a negyedik pedig Harká községnek jutott.

Bokréta a kisteleki gyermekkiállításról.

Akinek kétszer is ikrei születtek.

A Faluszövetség kisteleki gyermekkiállításán díjat nyert egy falusi asszony, akinek egy ízben két fia, másodszor pedig két leánya született. Képzünk Schandl Károly dr. államtitkár beszélget az asszonnyal, akit gyermekei vesznek körül.

Kiállítás Kisteleken.

Szeptember 6-án nyitotta meg Kisteleken Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár a Faluszövetség és a Tiszáninneni Gazdaszövetség gazdasági, ipari és kultúrkiállítását, mely a központi iskola tiz hatalmas termét és udvarát megtöltő változatos, gazdag anyagával méltóan mutatta be a kisgazdák munkájának gyümölcseit. A szegedi és a környékbeli iparosok épüget kitétek magukért, mint a gazdasszonyok, akik saját készítésű magyar ruhában szöttek, fontak. Szeptember 8-án a Tiszáninneni Gazdaszövetség gazdanapot rendezett, amelyen Hefner Jakab elnök díszkocleveget nyújtott át a Szövetség díszelnökévé választott Schandl Károly dr. államtitkárnak, aki beszédében feltárta a mai gazdasági helyzet javításának útját. Bodor Antal dr., a Faluszövetség igazgatója méltatta Hefner Jakab gazdasági tanácsosnak Kistelek és környéke fejlesztése érdekében egy emberöltőn át kifejtett áldozatkész munkásságát, melyért a Szövetség őt a Széchenyi nagyérrel tüntette ki.

Apró hírek.

A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület sörárpabemutatót és vásárt rendezett. A bemutatóra ötvenkét sörárpamintát küldtek be a gazdák. — A veszprémi szőlészeti és borászati kongresszuson, amelyet a jubiláris gazdaggyűlés keretében rendeztek meg, Magyar Károly dr. vármegyei főispán elnökölt. Pettenhoffer miniszteri tanácsos a bor kezeléséről, Pálincás Gyula kísérletügyi adjunktus pedig a bor kivitelékek megszervezéséről tartott előadást. — Az Országos Magyar Művészeti Egyesület szeptemberre hirdett művészeti tanfolyama Jablonovszky József igazgató külföldi utazása miatt elmarad. — A válsággal küzdő apátfalvi seprőgyárat az állam megvásárolta, mert, ha a gyár üzemét beszüntetné, kipusztulna Magyarország ciroktermelése. — A kereskedelemügyi miniszter a Magyar Borkereskedők Országos Egyesületnek kérelmére elrendelte, hogy a szüreti idegy alatt a vasutaknak a borszállító eszközöket: üres hordókat és tartánykocsikat, musttal töltött hordókat és tartánykocsikat a legsürgősebben kell továbbítani.

Zichy Gyula gróf pécsi püspök az új kalocsai érsek. A budapesti apostoli nunciatura írásbeli jegyzékben közölte a külügyminisztériummal, hogy XI. Pius pápa Öszentsége kalocsai érsekké Zichy Gyula gróf pécsi püspököt nevezte ki és egyben megbízta azzal, hogy apostoli adminisztrátóri minőségben ideiglenesen a pécsi egyházmegyét is kormányozza.

A szigetvári főjegyző jubileuma. Vargha Sándor szigetvári főjegyző negyvennégy éves szolgálati jubileumát díszközgyűlés keretében ünnepelték meg a minap. A díszközgyűlésen sorra tisztelegtek előtte az intézmények és egyesületek küldöttségei. Utána közébéd volt, amelyen Krieger Ödön és Patacsy Dénes éltették a jubilánst.

Az aranykoszorús mesterek. A városligeti Iparcsarnokban rendezett kézműipari tárlat kiállító iparosai között tizennyolcat tüntettek ki aranykoszorúval. A koszorús mesterek névsora a következő: *Bittner* János bronzműves, *Dehmál* Károly zongorakészítő, *Forreider* József lakatos, *Halasi* József intériaész, *Jancsurák* Gusztáv rézműves, *Jack* Márton kalapos Ujpest, *Katona* István faszobrász, *Keresztes* József esztergályos, *Kiss* Károly cipész, *Kohn* Gyula kefékötő, *Kulesár* Sándor csillárkészítő, *Lakos* Elek kovács Szalkszentmárton, *Mocsay* József asztalos, *Piláth* Pál hangszerkészítő, *Szikszy* Sándor mézeskalácsos Békés, *Szovik* József szabó, *Zimmermann* Nándor szíjgyártó és *Zwick* József kádár Soroksár.

Új harangok. A *kemenesmagasi* evangélikus egyház szép ünnepség keretében avatta fel három új harangját. Az avatást *Varga* Gyula esperes végezte, a környék nagybirtokosainak, előkelőségeinek és köznépeinek jelenlétében. A régi harangot, amelyet a római katolikus hitközség vásárolt meg, *Szabó* István lelkész búcsúztatta el. Az ünnepély után a harangok egynegyed óráig a hősi halottak, egynegyed órát pedig a háború alatt itthon elhunytak emlékére kongtak.

Jókai-emlék Balatonfüreden, melyet a napokban lepleztek le. Az emlékszobrot a fürdőigazgatóság emelte.

Katholikus nagygyűlés Szentesen. Az Alföld katolikusai legutóbb Szentesen gyűltek össze tanácskozásra. *Andrássy* Kálmán az alföldi hitélet megerősítéséről, *Csávossy* Elemér a lelkigyakorlatok jelentőségéről, *Tóth* István polgármester az alföldi ember lelki életéről beszélt. Ezután *Schandl* Károly államtitkár mondott beszédet, amelyben azt fejtegette, hogy a termelés tökéletesítéséhez tőke és munka szükséges. Sajnálattal állapítja meg, hogy ez a kettő állandóan szemben áll egymással, mert a nagytőkéből, amely jórészt a magyarság lelkétől teljesen távol áll, hiányzik a keresztény gondolat és az emberi szolidaritás. Ezt kell a kereszténységnek megteremtienie. A munkásnak nem az az érdeke, hogy az egyházzal ellentétben idegen célok érdekébe állítsák. *Horváth* Győző püspök, *Erdélyi* László egyetemi tanár, *Lippegy* György, *Máriaújfalvi* Márton, *Stadler* Frida, *Biró* Ferenc és még többen beszéltek a háromnapos gyűlésen, amely kedden nagy körmenettel záródott be.

A debreceni hősök emléke. A volt debreceni 39. gyalogezred a világháborúban elesett hősi halottainak emlékművét nagyszabású ünnep keretében az elmúlt vasárnap leplezték le. Az ünnepségen megjelent *József* királyi herceg, az ezrednek a világháborúban volt vezére, továbbá vitéz *Nagy* Pál gyalogsági tábornok, a hadserg főparancsnoka, aki az emlékműre a nemzeti hadsereg koszorúját hozta. Az ünnepség a különböző felekezeti templomokban tartott istentiszteletekkel kezdődött. A Nagyerdő mellett felállított hatalmas emlékműnél *József* királyi herceg mondott ünnepi beszédet, amelyben visszajpillantást vetett az ezrednek a világháború folyamán kivívott dicsőséges fegyvertényeire. Az emlékművet *Magoss* György polgármester emelkedett beszéd kíséretében vette át. Ezután a kivonult katonái alakulatok, cserkészcsapatok és a volt 39-es katonák díszmenetben vonultak el *József* királyi herceg előtt.

Hogyan károsítják me a falusi népet? Az utóbbi időben egyes budapesti kereskedők megint elárasztják a vidéket a hólabdarendszerű szelvényekkel. Miután ez a dolog a tisztességes versenybe ütközik, büntetendő cselekményt képez és mivel a legtöbb esetben a szelvényvásárlók megkárosításával jár, figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ne ugorjanak be az ilyen dolgoknak. Sok esetben annyi pénzükbe kerül ez az úgynevezett kedvezményes vásárlás, amennyiért sokkal jobb portékát vehetnének. Együttal felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét ezekre az üzelmekre és erélyes eszközökkel kérjük a falusi nép megkárosításának megakadályozását.

Lezuhant és szörnyethalt két repülő. A *Szombathelyi* repülőtérről felszállott egy kétüléses iskolarepülőgép *Önd* László pilótával és *Faragó* Pál csendőrfőhadnaggyal, mint utassal. A gép a repülőter közelében nyolcszáz méter magasságból ismeretlen okból lezuhant és mindkét utasa szörnyethalt. A baleset okának kiderítésére a légügyi hivatal azonnal vizsgálatot indított.

Gyilkos vihar. Borzalmas erejű ciklon dühöngött a Zala-fővözhöz közellevő *Szentjakab* környékén. A vihar és jégverés nagy károkat okozott a még kinn levő termésben. Különösen nagy pusztítást vitt véghez a ciklon *Petánovits* Sándor hegyhátszentjakabi bérgazdaságában, ahol emberáldozatot is követelt. A hatalmas erejű ciklon összedöntött egy negyvenöt méteres új istállót. Az összedőlő épület maga alá temette a bennlévő embereket és állatokat. Hat ember tartózkodott a vihar idején a cselédség közül az istállóban. Ezek közül *Nikola* Iván kocsis meghalt, egy gazdasági cseléd súlyosan, négy pedig könnyebben megsebesült. Az állatok közül két ökör pusztult el és több megsérült. A bérgazdaság összes kinn levő terményeit elpusztította a vihar, amely az erdő fáit is megtelezdelte. A kár szinte fölbecsülhetetlen.

Blaha Lujza ünneplése hetvenötödik születésnapján. *Blaha* Lujzát, a nemzet felejthetetlenül édesen nótázó csalóányát rajongó szeretettel ünnepelte hetvenötödik születésnapja alkalmával a magyarság. A Nagyszonyt igen sokan keresték fel a társadalom minden rétegéből, hogy lerójják előtte hódolatukat. Küldöttség küldöttségnek adta a kilyncset, nagyon sokan pedig levélben és táviratban üdvözölték *Blahánét*. Levélben köszöntötte őt *Komárom-Kömlödről* a nyolcvanöt éves öreg *Klárné* Angyal Ilka, a *Falurossza* egykori *Feledi* Gáspárnéja, *Blaháné* régi pályatársnője, a Népszínház legöregebb tagja is.

Véres Kisasszonynapja Nagyszakácsiban. Nagyszakácsiban Kisasszonynapján véres összetűzés történt a csendőrök és bűsúcsok között, akik a tilalom ellenére is erőszakkal megakarták közelíteni az úgynevezett csodahelyet. A bűsúcsok, akik *Zalamegyéből* nagy számmal érkeztek, nem akarták tudomásul venni, hogy az egyházi és világi hatóságok képviselődesnek nyilvánították az úgynevezett csodákat és a négy csendőr által őrzött helyet mindenáron megakarták közelíteni. A tömegben több izgatott azt kiabálta, hogy *agyon kell verni a csendőröket*. A tömeg nem engedelmessékedett a csendőrség felszólításának, sőt támadóan lépett fel, mire az egyik csendőr faszőlőveket adott le. A lövésektől *Császár* Józsefné nagyrécei asszony súlyosan és egy másik asszony könnyebben megsebesült. *Császárné*, aki fejlődést kapott, *később belehalt sérülésébe*. A szerencsétlenség láttára a tömeg meghátrált. A csendőrök jelentésére azonnal vizsgálóbizottság szállt ki a színhelyre és megindította a nyomozást. Az izgatottak közül négy embert őrizetbe vettek.

Egy oláh fogházigazgató. A nagyszabású ügyészség fogházának magyar igazgatóját hosszú becsületet szolgálat után minden indok nélkül elcsapták s kineveztek helyébe *Georgiu* Péter volt számvéviségi hivatalnokot. Pár nappal ezelőtt az igazságügy-miniszter beelvezésével *elfogatóparancsot adtak ki az új fogházigazgató ellen*, akiről időközben kiderült, hogy kinevezése előtt három évi fegyházra ítélték *töbrendbeli sikkasztás és okirathamisítás miatt*. A detektívek azonnal le is tartóztatták a szélhámos fogházigazgatót s így újból fegyenc lett a fegyencek felügyelőjéből. *Georgiu* letartóztatása után a főügyész azonnal intézkedett a fogház átadásáról s ekkor újból súlyos visszaéléseknek jötték a nyomára. A fogház pénztárából 50.000 lei késpénz hiányzott s azonkívül kiderült, hogy a szélhámos igazgató egész működése alatt nem fizette ki a fogházi szállítókat, ezenfelül eladta a fogház tulajdonát képező két ökröt, a szénát és sarjűtermést s ezeknek árát zsebreavágta. Különböző okmányokat is hamisított s ennek alapján is nagyobb összegeket vitt fel. Megállapították, hogy házasságszedelgést is követett el.

— OLVASÓINKHOZ! —

Október 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kiscgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a «**Vasárnap**»-ra.

A «**Vasárnap**» legkisebbs vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A «**Vasárnap**» a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16 000 K
félévre	31 000 K
egész évre	62 000 K

A «**Vasárnap**» kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Fölkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 30-án lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadással járjanak.

A hidasi hősök emlékszoibrának leleplezése. A baranyamegyei Hidas község hősi emlékszoibrát nagy ünneppé keretében leleplezték a vasárnap. A németajkú község felkes hazafiságáról tett ezúttal is tanúságot. Az ünneppé utáni közömbben több felköszöntő után *Perlaty György*, a kerület nemzetgyűlési képviselője, lapunk felölös szerkesztője, mondott beszédet. — Azoknak — úgymond többek közt — akik hamis jelszavakkal testvérharcot akarnak felidézni, meg kell mutatni az utat: *ki a faluból!* A hősökre emlékeztetve, az a kérdés merül fel, hogy ki okozta a háborút. Az ántánt a németeket és a magyarokat okolja érte, holott ők már a háború előtt felosztásunkon tanakodtak. A gyilkos Príncipe helyezett koszorú önmagában eldönti a vitát... *Az összetört határokat, az elrabolt föld bizonyítja, hogy mi csak a határokat védjük.* Ezután nagy figyelem között emlékezett meg a pénztérdésről. A korona értéke ma szilárd és ezért a gazdasági életben nehézséget okozó magas számok! meg kell és meg is lehet szüntetni. Apróprézés és kisebb szemlélet egységre van szükség. A gazdasági élet másik fontos kérdése a beruházások. Ez a kérdés is megoldásra jutott immár és a kormány további lehetőségeket teremt. A földművelésügyi kormány *borpincék alakításával igyekszik a szőlősgazdák helyzetét segíteni és tenyészállatokat juttat olcsó áron a községeknek és egyeseknek.*

Megnyílt a kunszentmártoni Kőröshíd. A kunszentmártoni Kőrös-hidat ünnepélyes keretek között adták át a forgalomnak. A felavatási ünnepség szentmisével kezdődött, majd az ünnepelő-közönség a Kőrös-hídjához vonult, ahol *Buday Béla* kereskedelmi államtitkár mondott hídavatató beszédet. A felkes éjjenzéssel fogadott beszéd után *Fazekas András* főjegyző a község nevében átvette a hidat s egyben tolmácsolta a község köszönetét a kereskedelmi kormánynak, hogy áldozatokat nem kimélve, lehetővé tette a nagy-jelentőségű híd felépítését. Ezután *Simon Zsigmond* apátplébános felszentelte a hidat, majd az ünnepelő közönség végigjárta a hidat s a hidfőnél elénekelt a Szózatot. A híd felépítésének költségei meghaladják az *ötmilliárd koronát.*

Milliárdokat örökölt egy cigányprimás. *Gondi Kálmán* szegedi cigányprimás feleségének nagybátyja Amerikában elhunyt és a cigányprimás családjára több milliárd magyar koronára becsült örökséget hagyott. A cigányprimás kijelentette, hogy semmi pénzért sem válik meg a hegedüléstől és továbbra is cigányprimás marad.

Különös ajándék. Öv. *Fauszt* Páterne hetvenhároméves asszony budapesti, Csengery-utca 55. szám alatti lakásán megjelent egy szegényes ruházattal ismeretlen fiatal nő és a magával hozott hathetes fiúgyermekét a konyhában levő ágyra tette azzal a megjegyzéssel, hogy a csecsemő Fauszt né fia. Hiába tiltakozott az öregasszony, az ismeretlen nő otthagya a csecsemőt és eltávozott. A csecsemőt az állami gyermekmenhelyen helyezték el, a rendőrség pedig csakhamar kinyomozta a gyermek anyját *Erdélyesi Mária* cseled személyében, aki azzal védekezett, hogy gyermekének *Fauszt* Károly géplakatos az apja. Ő nem tudta eltartani, mert gyermekével együtt sehol sem kapott alkalmazást. Erdélyesi Máriát őrizetbe vették.

A mozi örüllje autó elé akarta vetni magát. Az elmult vasárnap Budapesten egy jól öltözött fiatalasszony az Andrassy-úton haladó autók elé akarta magát vetni, amiben a járókelők akadályozták meg. Az előkerült rendőrnek izgatottan magyarázta, hogy neki mozielővételek készítése miatt kell az autó alá feküdnie. Bevitték a főkapitányságra, ahol megállapítást nyert, hogy az illető *Erdélyi* Edéné varrónő, aki ön- és közveszélyes örüllt. A mentők az angyalföldi elmegyógyintézetbe vitték.

Barátja helyett leülte büntetését. *Kling Ferenc* csepeli gyári munkás ez év tavaszán házassága előtt két nappal felszólítást kapott a pestvidéki kir. ügyészségtől, hogy a súlyos testisértés vétsége címen reá szabott nyolcnapos fogházbüntetést kitöltésére jelentkezzék a fogházban. *Kling* felkérte jóbarátját, *Hochmajer* Mátyást, hogy jelentkezzen helyette a fogházban és ülje le a nyolc napot. *Hochmajer* vállalkozott arra, hogy bajba jutott barátján segítsen. A fogházban semmit sem vettek észre és *Hochmajer* *Kling* büntetését kitöltötte. Közben bosszúból *Kling* egyik sógora a rászédés miatt feljelentést tett *Kling* és barátja ellen. A törvényszék mindkettőjüket kétnapi fogházbüntetésre ítélte.

Erdélyi sors. Az erdélyi magyar tudományos élet súlyos csapás érte. *László* Ferenc sepsiszentgyörgyi gimnáziumi tanár, a hírneves tudós, aki nagyeredményű ásatásokat végzett a Székelyföldön, a középiskolai tanárviszágató bizottság felszólította, hogy *tegen romány nyelvű államvizsgát*. *László* azt kérte, hogy mentse fel a vizsga letétele alól. Kérését nem vették figyelembe s az ősz professzor kénytelen volt a vizsgálobizottság elé állni, de leviszgni nem tudott, mert olyan nagyfokú izgalom veit erőt rajta, hogy *feloldali szűlítés érte*. Életveszélyes állapotban szállították az egyetemi klinikára.

Múkedvelők Tiszasasón.

A tiszasasi önkéntes tűzoltótestület saját felszerelése javára jól sikerült múkedvelői előadást rendezett. Színrekerült *Csibe Károly* «*Leánysele*» című három felvonásos népsziműve. Az előadást rendezte: *Murvai János* alparancsnok. (x) (*Papp Lajos* közs. főbíró, tűzoltóparancsnok felvétele.)

Szerkesztői üzenetek.

Róm. kath. Olvasókör. Jobb tréfát kérünk, ez izetlen. — *G. Gy. Csókakö*. A számrejtvény jó. — *G. J. Drávapiski*. Mindkét rejtvény jó. — *K. P. Mesterszállás*. A verses rejtvények jók. — *T. J. Balkány*. Rejtvényei beváltak. — *Hjú H. J. Oroszáza*. Jók. — *N. J. Kisgeresd*. Verse még nem üti meg a mértéket. A tréfa jó. Közölni fogjuk. — *M. E. Mesterszállás*. Rejtvénye jó. — *Cs. J. Cegléd*. A tréfa jó. A rejtvények közül válogatunk. — *K. J. Szigetszentmiklós*. «*Jöjjetek ki*» című versében őszinte érzés dobog, sikerült sorai is vannak, de egészen véve még nem üti meg a mértéket. A versírás mesterségbeli részét meg kell tanulni. — *B. K. Kispeder*. Válogatunk belőlük. — *K. K. Botyka*. Több jó van köztük. — *T. J. Mentelek*. A számtani feladvány jó. Tréfái is. — *A. F. Gádoros*. «*Az Alföld éjszakája*» című verse határozott érzéket áruel, több kedves, megkapó kép van benne, de egészen véve még nem érett meg arra, hogy közöljük. Tessék szorgalmasan irogatni. Ön jó verseket is fog írni. — *T. A. Szepetnek*. A rejtvénykészítés első és legfontosabb kelleke, hogy értelmes, kerek mondatot válaszunk. «*A csikós*», ennek így semmi értelme nincs. Mást küldjön. — *R. E. Halász*. Képrejtvénye jó. — *Gy. S. Drávacséhi*. Válogatunk belőlük. — *H. P. Szendrő*. Több jó van köztük. — *B. J. Székesfehérvár*. Betűrejtvénye kitünő. — *P. M. Ujkécske*. Nem vall szerénységre, ha valaki saját nevét foglalja rejtvénybe. Mást kérünk. — *B. J. Sopronszőlő*. Válogatunk belőlük. — *L. F. Edelény*. Rejtvényei most is jók. Ne türelmetlenkedjen. Naponta tízhusz rejtvényt hoz számunkra a posta, be kell tehát osztanunk türelmetlen olvasóink rejtvényeinek közlését. — *B. L. Jászberény*. Beküldött rejtvényei között sok jó van, válogatunk belőlük. — *K. J. Gelej*. A tréfa nem tréfa. A számrejtvény jó. A rejtvények megfejtését három hét múlva közöljük. Aki egy rejtvényt fejt meg, az is résztvesz a sorsolásban. — *Hjú D. P. Mogyorósbánya*. A tréfák jók. Rejtvényeiből válogatunk. — *S. J. F. Dövény*. Képrejtvénye jó. — *V. G. Zalaszentő*. Rejtvénye jó. A tréfákból válogatunk. — *Sz. F. Medgyespuszta*. A rejtvények is, a tréfák is jók. — *Cs. M. Rétszilás*. A tréfa jó. — *Hjú Zs. J. Nagyváty*. A beküldött rejtvények már megjelentek a «*Vasárnap*»-ban. Mást kérünk. A tréfa túlságosan ismert. — *K. A. Halász*. Keresztrejtvénye jó. — *J. S. Palotás*. Verses rejtvénye jó. — *K. S. Üllő*. Válogatunk belőlük. — *F. I. Dunaszentbenedek*. Verses rejtvényeiből válogatunk. — *K. J. Kocsér*. Képrejtvénye jó. — *Egy kíváncsi*. Sajnálattunkra a beküldött vers nem közölhető. A verssorok dőcögnek. Ez a hiba kellemetlen befolyásolja a versben létkötés erős érzést. — *J. L. Tiszadzs*. Verséből részleteket fogunk közölni. Jelmondatos rejtvénye jó. — *Hjú. V. P. Dömsöd*. A tréfa — nem tréfa. — *Hjú K. A. Gyöngyöshalás*. Tréfáiból közölni fogunk. — *Hjú P. J. Alsónyék*. Számrejtvénye jó. — *Cs. S. Izsák*. A kommunizmus korából beküldött tréfája nem közölhető. — *Sz. M. Jánoshalma*. Képrejtvénye jó. — *Hjú P. F. Vásárosdombó*. Tréfái közül az egyik bevált. — *Hjú N. J. Vásárosdombó*. Betűrejtvénye jó. (Folytatjuk.)

KUKÁNY OSTROMA

Regény. Irta: Seress Imre.

(18. közlemény.)

— Hát ide figyeljen, Wesselényi Ferenc. Elmondom, miben áll a próba, amit kívánok magától. Elhiszem szerelmét, kész vagyok sirig hú felesége lenni, magának adom minden pénzemet, amély körülbelül háromszázmillió: csak egyet kívánok: nem szabad többé föllépnie a színpadon — énekes szerepben. Esküdjön még nekem, hogy így görbüljön meg, mint az ujjam, ha meg egyszer énekelni fog a színpadon. Ha leteszi ezt az esküt, akkor odaadom magának mindenemet, a magáé lesz még a szintársulatom is, maga lesz a direktor, aki még velem is rendelkezik. És nehogy elsiessé és később talán megbánja a választ, adok magának öt perc gondolkodási időt.

Wesselényi az egekől pottyant le. Mindenre el volt készülve, csak ilyesmire nem. Hogy ő többé a színpadon ne énekeljen? Ő, akinek erősebb hangja van, mint egy bikának? Ő, aki ha külföldre menne ezzel a hanggal, hát kincseket szerezhetne? Mária csábító jövőt festett neki: háromszázmillió szép summa még a mai időkben is! Meg lehet élni a kamatjából. Vége az anyagi gondoknak: telni fog boroskára is, szivarra is mindennap. Csakhogy mi ennek a jómódnak, gondtalan életnek az ára? Az, hogy tagadja meg önmagát, tagadja meg művész voltát, egész multját, egész jövőjét. Megteheti ezt? Nem. Vége tehát mindennek! És a hegyibe még a csomag is kárbaveszett: hiába hozta a teát, rumot, cukrot, sajtot, szalámit. És, hogy teljes legyen a katasztrófa: tönkretette magát teljesen: ruhája a zsidónál van, ki se tudja váltani, díszmagyarban pedig nem járhat.

De ne elemezzük a háborgást, amely betöltötte hő-sünk lelkét. Halljuk inkább, mit felelt Máriának? Hát ezt felelte büszkén, némi gúnyval és óvatosan a kardjára csapva:

— Ó, Szécsi Mária, mért vagy ily kegyetlen? Amit kívánsz, azt én nem bírom megtenni. Két szentség van szívemnek oltárán: egyik te vagy, a másik szentség énekművészetem. Hogy melyik szentebb, melyik nagyobb nekem, mit mondjak, mit mondjak? Meg vagyok én löve alaposan! Bármelyiket dobom ki érzékeny szívemből, üres lesz az oltár és ennek oka te vagy, ó Mária. Ilyen áldozatot hát ne kívánj tőlem, mert inkább agyonlövöm magamat. Igen asszonyom, ez könnyebb dolog nálam, mint bárki is gondolja!

Igy szólván Wesselényi, ismét kardja felé nyúlt, de Mária megragadta a kezét.

— Nono! Csak ne bomoljon, sikoltotta, közelebb húzva a székét Wesselényihez. Csak semmi szamárság! Itt a friss tea, igyon, mert bizisten mérges leszek. Hát miről is van szó? Ugy-e áldozatról? De hát nem hozok-e áldozatot én magam is? Én, aki Pesten első lehetnék, aki fölzöhetném Jászayt, Varsányi Irént és az összes énekesnőket, (mert hisz úgy-e maga mondta, hogy ezek mind elbújhatnak mellettem) nos én a maga kedvéért tovább is a vidéken maradok, hogy csak magának élhessek. Kérdezem tehát, kettőnk közül melyik hoz nagyobb áldozatot? Igen, én magáért minden dicsőségről lemondok, vállalom a hitvesi és anyai kötelességet, fogok főzni, mosni, megfoltozom a maga ingeit, gatyáit és mind ezek ellenében csak azt kívánom, hogy hagyja abba az éneklést, verje meg a ragya! Hisz maga nagy művész a drámai szerepben is? Az is huncut, aki Pesten mint Otelló, Hamlet, Bánkban különb magánál! Most pedig letelvé az öt perc, tessék nyilatkozni!

Ítt volt tehát a nagy történelmi pillanat és Wesselényi át is érezte teljesen ennek szörnyű voltát. De bármint erőlködött is, képtelen volt kimondani azt, amit tőle kívántak.

— Asszonyom — így szólt — sajnálom, de akkor újra szétválnak útjaink. Ajánlom magamat. Ezzel fölkel a székről, a bögre teát kiitta egy hajtásra, aztán abba a sarokba ment, ahová buzogányát, alabárdját és pajzsát letette.

De Mária most már nem bírta tovább: annyira elérzékenyedett, hogy sisakja alól kifutottak a könnyei. Az öröm könnyei voltak ezek, az öröm könnyei azért, hogy nem csalódott: Wesselényi Ferencnek nem a pénz kell, nem ez az első neki, hanem a művészet. Dehogy engedte most már, hogy elmenjen! Hozzája futott és a mellére borult, ezt zokogván:

— Kiálltad a próbát! Most már hiszem, hogy igazán szeretsz, nem hiába vagy Wesselényi. Mert esküszöm, hogyha beugrol és kedvemért lemondasz a művészetéről, én abban a percben örökre elfordultam volna tőled.

— Ó Mária, én meg tudlak érteni, — felelt Wesselényi — hisz, mint a költő mondja, eszköz szentesíti a célt! Ime, ezzel végződik Kukány ostromának története, amely úgy-e hasonlít kissé Murányi ostromához?

A legvégét már könnyű kitalálni: még azon az esten egybeolvadt a két szintársulat és persze Wesselényi volt az ünnepelt igazgató. Nemkülönben a teas vacsora nagy lakomává nőtte ki magát, mert Szécsi Mária meghívta az összes tagokat és nem sajnálva a pénzt, ugyancsak mélyen belenyúlt a harisnyaszárba. Estétől egész reggelig szünet nélkül tartott az evés. Közben néhányan rosszul lettek, úgy hogy ki kellett menniök a sötét udvarra, de aztán mind összejöttek és tovább ettek.

Éjfél tájban Száraz szintén előkerült és látva, hogy mi történt, szintén leült enni. A nagy csapás, amely szívet érte, a gyomrára nem volt semmi befolyással. Rövid félóra alatt több, mint két órai hátrányát behozta, sőt, mikor reggel felé minden hurka elfogyott, ő ennek a burkát is bekebelezte. Ezzel annyira megnyerte Mária kegyét, hogy ez nem osztotta ki neki az ígért pofonokat, sőt elismerő szót is szólt hozzá, mondván:

— No, holnap szép időnk lesz!

Karomi, az intrikus is megbékült sorsával, mikor debreceni kolbászt tettek elébe.

Persze nem volt hiány felköszöntőkben sem. Valamennyi ötletes volt és vidám, csupán akkor nem akart vége lenni a zokogásnak, mikor a sűgő, Seszták Tóbiás tósztozott. Mert Seszták barátunk, abból indulva ki, hogy a végzet útjai milyen beláthatatlanok, és hogy Ádám apánktól kezdve egész napjainkig az emberi szív mennyi titkot rejtget; továbbá, hogy Mária milyen diadalt ült Kukányban, mindez csupán arc- és kézfátékkal előadva persze, hogy könnyzáport fakasztott.

Téli János ódát szavalt, melyet maga rögtönzött és selypítve dadogott el, felesége pedig, Bika Borbála, mint fehérruhás leánya gyönyörű csokrot nyújtott át Máriának, csupa óriás ökörfarkkórókból. Társa volt, még pedig méltó társa Csulók Ágnes, aki mint térdnadrágos fiúcska szerepelt. A társulat díszé, Pacsmag Eszmerálda szintén kitétt magáért: felköszöntött mondott a hasából úgy, hogy mindnyájan sirtunk, még ő is. Száraz annyira meg volt hatva, hogy az evésben egy egész percnyi szünetet tartott: magának ítélte Pacsmag művészetét, aki épúgy, mint ő, csupán a hasának élt. Ez a kapocs az első perctől fogva ellenállhatatlanul megfogta őt, amit Szécsi Mária észrevéven, reggelig ezt a párt is összehasonlítta.

Még nem is volt éjfél, mikor beállított a negyedik községből a malachanda. Kis Péter pedig harmónikán ragyogtatta művészetét.

Szóval: olyan est volt ez, amelyet Kukányban ma is emlegetnek. De emlegetik az eljegyzést is, amely következő napon ment végbe, amikor is Szécsi Mária Wesselényi Ferencnek mátkája lett.

De mindennél nevezesebb volt a lakodalom, amelyre állítólag majdnem lerándult Kukányba Pestről az egész Operaház, amelynek legelső művészei stálistáltak Wesselényinek Bánkban szerepében. Mindenki kénytelen volt elismerni, hogy olyan Bánkban, mint Wesselényi és olyan Melinda, mint Szécsi Mária: nincs több a világon.

(Vége.)

TRÉFÁK

Mai koldusok.

— Minek neveled a fiadat, Prötyök koma?

— Koldusnak neveltem a gyermeköt, mert nem akarom, hogy szegény ember legyen belőle.

(Beküldte Komjáti András Gyöngyöshalásztól.)

Kaszárnyában.

Káplár úr: No, te bunkó, meg tudnád-e mondani, hogy miért hasonlít a te fejedhez legjobban a kolomp? Úgy-e nem tudod? Nahát én majd megmondom. Hát először is azért, mert belülről a kolomp is üres, másodsorban is van egy nyelv, amelyik mindig zörög, harmadszor pedig azért, mert az is a marha nyakán lóg.

(Beküldte Csaba János, Ceglédre.)

A hú kép.

Az öreg kisasszony: Fényképész úr kérem, a rólam készített képet nem fogadhatom el, olyan csúnya vagyok rajta.

Fényképész: Hát akkor miért nem tetszett előre megmondani, hogy ne csináljak hú képet?

(Beküldte Szücs Lajos Ceglédre.)

Kikeresztelkedik a falusi legény.

Egyik falusi zsidó paphoz beállít egy fiatal ember.

— Jónapot rabbi uram, szeretnék kikeresztelkedni — mondja neki.

— Talán meggyőződött, hogy nem jött el a messiás? — kérdi a rabbi.

— Eljött az, már pedig ezerkilencszázhuszonöt estendeje.

— Hát beleszeretett valami zsidóleányba?

— Nem én! De nem engedik, hogy elvegyem a Marcsát, hát kikeresztelkedem és csúffá teszem az egész familiát.

(Beküldte Kiss Sándor Üllőről.)

Legkiválóbb gyümölcs-csemeték

díszcserjék, díszfák, virágok, magvak, kertieszközök és gépek

Unghváry László R.-T.-nál

minden

„HANGYA“

szövetkezet útján legelőnyösebben beszerezhetők.

Óriási képes árjegyzék

és rendelőlap a „Hangya“-szövetkezeteknél rendelkezésre áll.

REJTVÉNYEK

1. Versesrejtvény.

Egy szeme van, könnye fekete,
Gyorsan jár, bár nincsen kereke.
Dereka, vasorra hegyes,
Gazdagnak, szegénynek, egyformán becses.
Megtalálok minden háznál,
Kisdiáknál, nagydiáknál.
Csakhogy míg más lábom, őkelme az orrán halad.
Minden percben meg-megáll, egy-egy csöppet iddógal.

Mi ez?

(Beküldte Kiss Sándor Üllőről.)

2. Betűrejtvény.

n	n	n
n	n	n
n	n	n
n	n	n
n	n	n

 $\frac{1}{L}$

(Beküldte Bella Jenő Csongrádról.)

3. Névjegyrejtvény.

Rózsa János

A névben a foglalkozás is bent-foglaltatik.

(Beküldte ifjú Éva Béla Szabadszentkirályról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 41-ik számunkban közöljük.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Névnapi ajándék.**

2. Kockarejtvény: **Ma csak a többtermelés által szerezhet vagyon a gazda.**

3. Szórejtvény: **Hétfő.**

Megfejtették: Kriván Sándor, Illés Viktor hozzátartozói, ifj. Magari Ferenc, ifj. László Ferenc, Miklós Karolyné, Pánczél Rezső, László János, id. Baráth Miklós, ifj. Bene Lajos, Bencsura Imre, Gonda Vince, Borics László, Szarvas Mihály, Panor Margit, Peti G. Katóka, Illés Viktor, Hamza Rózsa, Hotwagner József, Batta Pál Abony, Bornemisza Mihály, Németh Aladár, Papp Sándorné, Markó István, Süveges József, Szabó Sz. János, Béda József, Véghe András, ifj. Mészáros József, Marusa Viktor, Csapó Ferenc, Öz János, ifj. Degula János, Besenyi Mária, Rohonczi Pongrác Emil, Kissnémet Juliska, Kissnémet János, Gyanó Sándor, Bulicza János, ifj. Kálmán Ferenc, ifj. Szántó István, Kovács Mariska, Németh István, Gergely János, ifj. Czákó István, Dorogházy Erzsébet, Fekete György, Huszár István, Börcsök Mihály, Budai Annus.

Jutalomkönyvet nyertek: Papp Sándorné (Csolyóspusztán), Marusa Viktor (Nemesvid), Gyanó Sándor (Dráva-cséhén), Németh István (Budapest), Börcsök Mihály (Békés-sámsón).

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perliaky György.
Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Bak Imre.

A világ legjobb Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Beszélőgépei, Cimbalomjai,
továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók

Romlott hangszereket művésziessé javít.

Legjobb Húrok!
Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyára,
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-út 71.
Telefon: József 16-18.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 13-án.)

Liszt és érelemények. Dupla 0-ás 5900, 0-ás 5950, 2-es 5600, 6-os 4800, takarmányliszt 2400, korpa 1800, 1-es rozsliszt 4000, 75%-os egyseges rozsliszt 3400 K volt kg-ként budapesti paritásban, zsákkal együtt. Malomárak: 0-gg 6500, 0-g 6400, 2-es 6100, 6-os 5150, 7-es 4200, rozs 0-s 5600 K volt kg-ként.

Gabonavásár. Búza, 79-es tiszai 385.000—387.500, pestmegyei és dunántúli 380.000—382.500, 78-as tiszai 382.500—385.000, pestmegyei és dunántúli 377.500—380.000, 77-es tiszai 380.000—382.500, pestmegyei és dunántúli 375.000—377.500, 76-os tiszai 375.000—377.500, pestmegyei és dunántúli 370.000—372.500, rozs 267.500—270.000, takarmányárpa 270.000—285.000, sörárpa 320.000—260.000, zab 235.000—285.000, tengeri 280.000—285.000 K métermázsánként.

Vetőmagvak. Bab, fehér 360.000—380.000, bab, tarka 260.000—300.000, borsó, Viktória 280.000—320.000, borsó, express 400.000—450.000, bükköny, tavaszi 250.000—270.000, bükköny, szőszes 500.000—650.000, bitorhore 400.000—460.000, cirokrag 160.000—180.000, koriander 340.000—360.000, csillagfűrt 260.000—280.000, kendermag 380.000—400.000, köles 270.000—280.000, lenmag 620.000—650.000, lencse, prima 500.000—700.000, lóhere, nyers 2.100.000—2.300.000, lucerna, nyers 2.000.000—2.200.000, mák 1.450.000—1.500.000, muharmag 180.000—200.000, napraforgó, fehér 340.000—360.000, tatárka 370.000—400.000, tökmag 750.000—800.000 K métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétszéná, I. rendű ó 120.000, II. rendű ó 70.000—110.000, III. rendű csomagolásra 40.000—65.000, nádtakarmány, száraz 40.000, sarjuszéná 100.000—120.000, muharszéná 85.000—125.000, lucerna 120.000—170.000, zabosbükkönyszéná 115.000, tengeriszár, zö d (csalamádé) 25.000, szemes zabtakarmány 250.000—260.000, alomszalma 55.000—65.000, szuppszalma 70.000—100.000 K métermázsánként.

Tenyészállatok és jármosok. Importált fehér erdélyi jármosok 16.000—18.000, I. rendű belföldi fehér jármosok 13.000—14.000, I. rendű belföldi tarka jármosok 12.000—13.000, friss fejestehén 12.500—16.000, 1½ éves üszök 13.000—16.000, 1½ éves tinók 12.000—14.000 K kilogrammonként élősúlyban.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb minőségű 13.000—17.000, kivételesen 17.500—18.000, közép 7000—12.000, gyenge 5000—6500, bika jobbminőségű 12.000—16.000, kivételesen 16.500—17.000, közép- és gyenge-minőségű 7500—11.500, tehén jobbminőségű 9000—16.000, kivételesen 16.500—17.000, közép és gyenge 5000—8000, kicsontozni való marha 3500—5500, növendékmarha 5500—11.500 K kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 18.000—19.500, közép 22.000—22.500, nehéz 23.000—24.000 K kilogrammonként élősúlyban.

Szurómarhavásár. Élő borjúk. Belföldi szopós: I. rendű 17.000—18.000, kivételesen 19.000, II. rendű 14.000—16.000 K kilogrammonként élősúlyban.

Juhvásár. Feljavított juh 7000—6000, kivételesen 9000 K kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Jobbminőségű lovak: csikó 150.000—2.500.000, könnyebb kocsi 6.500.000—10.000.000, igás kocsi, nehéz 6.500.000—9.500.000, könnyű 3.600.000—6.000.000, számár 1.000.000, alárendelt minőségű lovak 500.000—3.500.000, vágólovak 250.000—3.000.000 K.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiacon az irányzat megeléklült. Szilárd irányzat mellett a tisztavidéki zsirban nyirott fésűs uradalmi árú 30.500 K-ba kerül kilogrammonként.

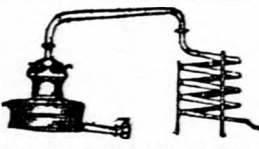
Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 4800—5600, tejszínhab literje 44.000—60.000, tejfel literje 22.000—30.000, vaj kg-ja 60.000—90.000, tehéntúró kg-ja 12.000—18.000, juhtúró kg-ja 30.000—40.000, ementáli sajt kg-ja kicsinyben 60.000—80.000, nagyban 50.000—55.000, grói sajt kg-ja kicsinyben 50.000—70.000, nagyban 45.000—60.000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 40.000—60.000, nagyban 30.000—35.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke kg-ként 36.000—55.000, tyúk kg-ként 30.000—39.000, hizott ruca kg-ja 29.000—40.000, sovány pulyka kg-ja 26.000—29.000, libamáj kg-ja 40.000—100.000, lúdszír kg-ja 42.000—60.000, tojás daralja 1600—2000 K.

Zöldség és gyümölcs. Petrezselyem csomója 1000—5000, zeller kg-ja 600—2000, kalarabé kg-ja 800—4000, vöröshagyma kg-ja 1400—2500, fokhagyma kg-ja 14.000—30.000, cékla kg-ja 2000—4000, fejeskáposzta kg-ja 1000—3000, kelkáposzta kg-ja 1500—6000, fejesaláta drb-ja 500—2000, rózsaburgonya kicsinyben kg-ként 1200—2000, nagyban q-ként 80.000—90.000, fehér burgonya kicsinyben kg-ként 800—1400, nagyban q-ként 60.000—70.000, uborka kg-ja 1800—8000, zöldpaprika kg-ja 2000—6000, tök kg-ja 1000—2000, karfiol 18.000—30.000, torma kg-ja 12.000—32.000, sóka kg-ja 3000—8000, spenót kg-ja 2000—7000, champignonbomba kg-ja 45.000—80.000, alma kg-ja 3000—16.000, körte kg-ja 4000—24.000, szilva kg-ja 2000—5000, szőlő kg-ja 2500—12.000, dió kg-ja 6000—25.000 K.

Borpiac. Az utóbbi időben multévi borok iránt igen élénk volt a kereslet, úgyhogy az árak emelkedtek és az asztali borokért 500—550 K-t is fizetnek Melligan-fokonként ab termelőhely. Mustárak még nincsenek. A szűret a kedvezőtlen időjárás miatt, kivéve a koránérő fajokat, valószínűleg csak szeptember vége felé fog megkezdődni.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi szeptember hó 15-én. 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 72.100 K, 1 francia frank 3383 K, 1 szerb dinár 1271 K, 1 román lei 349 K, 1 olasz lira 2988 K, 1 cseh korona 2120 K, 1 Német (arany) márka 17.035 K, 1 svájci frank 13.843 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.90726 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüst-pénzek:** 20 koronás arany 300.000 K, ezüst koronás 6600 K, ezüst forintos 15.500 K, ezüst ötkoronás 32.250 K.

Máthé András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktárban tartok.

Bor-sajtók,
borszivatnyok, bor-
ömlők, valamint az
összes szőlő- és pince
gazdasági gépek leg-
jutányosabban kap-
hatók:

NAGYIGNÁC
Budapest, VII.,
Károly-körút 9.
Telefon: J. 115-15.

**Megbízható jó minőségű
árut a legelőnyösebb árban**

vásárolhatnak a tagok a

«**HANGYA**»
vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász,
zephír, szövet, kész férfi- és női-ruha,
kendő, harisnva, cérna, pamut, szabó-
kélekek, valamint mindenemű rövid-
kémzű, konfekció- és díszműárúk.

**Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszálók,**
marokkrakó és kéveköto aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gözcséplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, daráló,
morszolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„**HANGYA**“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ezüst-
Ezüst-
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussai szemben.)

Legjobban az jár, aki a
„**VÁSÁRNAP**“-ban hirdet.

Dr. Héray Andor
Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett
ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint I.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.
ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű
gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű minde-
nemű golyós, sörétes töltények, lőszerék.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevröböröböl, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„**HANGYA**“ ruházati és díszműárusztályánál.